

ROMÂNIA, ȚARA MEA

Magda Stan

Istoria pentru elevii curioși

Cetăți și castele din România

Caiet de lectură și activități

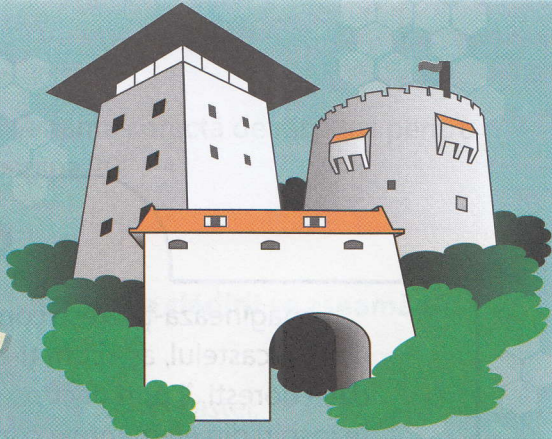

Nume

Prenume

Clasa

Școala

Introducere	3
I. Pe urmele strămoșilor antici	4
● Ne jucăm, învățăm!	8
II. Cetăți medievale, castele și palate	10
● Ne jucăm, învățăm!	18
III. Monumente culturale și istorice	20
● Ne jucăm, învățăm!	22
Rezolvări: NE JUCĂM, ÎNVĂȚĂM!	24

Rezolvări: NE JUCĂM, ÎNVĂȚĂM!

Capitolul I

Paginile 8-9

1 – ordinea imaginilor este: 3, 2, 1

2 – este vorba despre discul din piatră de la Sarmizegetusa Regia.

3 – Autoevaluare

4 – Pag. 9 – lipsește cifra XXIV (24)

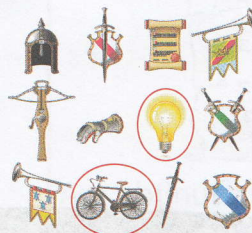
Capitolul II

Pagina 18

1 – B, C

2 – A. Castelul Corvinilor (Huniazilor); B. Castelul Peleş; C. Castelul Bran.

3

Capitolul III

Pagina 22

1 – A.c; B.b

2 – 1. Palatul Culturii din Iași;
2. Arcul de Triumf din București;
3. Mausoleul de la Mărășești.

3 – Autoevaluare

Cetăți, castele și monumente din România

- **Cine a construit orașele și cetățile antice din România?**
- **Unde au fost construite cele mai frumoase cetăți și castele?**
- **Cum arată o biserică fortificată?**

România are nenumărate locuri frumoase, încărcate de istorie și de povești, care pot fi cunoscute și explorate. Le-am adunat în această carte pe unele dintre cele mai interesante, care te așteaptă acum să le descoperi!

Vei afla despre locuri pe care, poate, nu le cunoșteai.

Te vei putea juca rezolvând aplicațiile pregătite pentru tine și vei înțelege de ce este important să cunoaștem și să ocrotim urmele trecutului.

Pe urmele strămoșilor antici

Istoria așezărilor omenești de pe teritoriul României a început din vremuri străvechi. În Epoca Antică, pe țărmul Mării Negre au fost întemeiate orașele grecești Histria, Tomis și Callatis. Dacii au construit cetăți pe crestele munților, precum Sarmizegetusa, iar romanii au ridicat orașe după modelul Romei, la Ulpia Traiana Sarmizegetusa, Apulum, Napoca, Drobeta.

Orașe antice grecești la Marea Neagră

Tomis

Orașul **Tomis**, *Constanța* de azi, a fost înființat tot de grecii veniți din Milet. Urmele din perioada greacă și romană se pot vedea și astăzi. Un monument deosebit este *Edificiul* (clădirea) *cu mozaic*. Aici poate fi admirat unul dintre cele mai mari mozaicuri romane din lume, păstrat până azi.

Mozaic de la Tomis (fragment)

Histria

Întemeiat de grecii antici în urmă cu aproximativ 2600 de ani, orașul **Histria** a existat timp de un mileniu. El a avut ca model orașul antic Milet, de unde au venit întemeietorii săi. La Histria existau cartiere de locuințe, temple închinat zeilor greci, piață publică, ziduri puternice de apărare. În zilele noastre, Histria este un muzeu arheologic în aer liber.

Callatis

La sud de Tomis, grecii sosiți din orașul Heraclea Pontica au întemeiat **Callatis**, respectiv *Mangalia* din zilele noastre. O parte dintre descoperirile arheologice din vechiul oraș grecesc pot fi văzute și astăzi la muzeul local.

Pe vârful de munte, la cetatea dacilor, Sarmizegetusa

Respect pentru oameni și cărți

Cum a fost construită Sarmizegetusa?

Sarmizegetusa, cetatea numită adeseori și *Regia* (regală), a fost, în Antichitate, capitala statului dacilor și cel mai important loc religios al acestora. Ea a fost construită la aproximativ 1200 m înălțime, în Munții Orăștiei, în urmă cu peste 2000 de ani. Pe munții din jurul Sarmizegetusei se aflau alte cetăți, care aveau rolul de a apăra capitala, precum cele de la Piatra Roșie, Costești, Blidaru, Bănița.

Drumul cetății...

La Sarmizegetusa Regia existau trei spații diferite: așezarea propriu-zisă, unde locuiau dacii de rând, cetatea de apărare și zona sacră (sfântă), unde se aflau sanctuarele (templele sau lăcașurile religioase). Un drum pavat cu blocuri din piatră (*drumul sacru*) ducea către zona religioasă. Aici se desfășurau sărbătorile și ceremoniile închinare zeilor.

Drumul cetății

Zona sanctuarelor

Sanctuarele...

Urmele locurilor religioase de la Sarmizegetusa Regia pot fi văzute și astăzi. Printre acestea se numără Marele sanctuar vechi, cu 60 de coloane din piatră, și Marele sanctuar circular (rotund), având trei rânduri de cercuri formate din stâlpi și plăci (lespezi) din piatră. Unii istorici consideră că sanctuarul circular era și observator astronomic, cu ajutorul căruia dacii studiau bolta cerească.

... și un loc misterios!

Discul de andezit (piatră) de la Sarmizegetusa Regia este unul dintre cele mai misterioase locuri din cetatea dacilor. El reprezintă o platformă rotundă, formată din blocuri de andezit, așezate în forma razelor Soarelui. Scopul acestei construcții a rămas necunoscut până în zilele noastre.

Discul de andezit

Știi că...?

La Sarmizegetusa Regia au fost descoperite cele mai mari ateliere pentru prelucrarea metalelor (metalurgice) din afara Imperiului Roman. Aici erau realizate unelte și arme din fier sau bronz, dar și obiecte prețioase, din aur și argint.

În lumea daco-romanilor

Respect pentru oameni și cărți

Un oraș după chipul și asemănarea Romei

Ulpia Traiana Sarmizegetusa (azi în comuna Sarmizegetusa, jud. Hunedoara) a fost construită după modelul orașului Roma, capitala Imperiului Roman. Locuitorii de aici se întâlneau în forum (piața publică), unde discutau, făceau cumpărături, aflau ultimele vești. De asemenea, ei mergeau la templele dedicate zeilor romani și asistau cu plăcere la luptele gladiatorilor, în marele amfiteatru unde se adunau în jur de 5000 de spectatori.

Ulpia Traiana Sarmizegetusa, capitala Daciei romane

În anul 106 d.Hr., când romanii au ocupat o parte a statului dacilor și au transformat-o în provincia romană Dacia, împăratul roman Traian a hotărât să întemeieze un oraș care să fie capitala acesteia. Astfel, la aproximativ 40 de kilometri depărtare de cetatea dacilor, Sarmizegetusa Regia, romanii au construit orașul care s-a numit **Ulpia Traiana Sarmizegetusa**. Numele acestui oraș provine atât de la cel al împăratului Traian, cât și de la vechea capitală a dacilor. Deși poartă nume parțial asemănătoare, cele două așezări nu trebuie confundate între ele!

Ruinele amfiteatrului roman

Porolissum, la granița Imperiului Roman

În nordul provinciei Dacia, în apropiere de actualul oraș Zalău, romanii au construit un castru, loc în care staționau soldații, în frunte cu ofițerii lor, care aveau ca sarcină apărarea graniței de nord a imperiului. Castrul **Porolissum** (azi în comuna Moigrad, jud. Sălaj) a devenit, cu timpul, un oraș mare și înfloritor, ale cărui urme pot fi vizitate și în zilele noastre.

Poarta orașului roman Porolissum

Castrul roman de la Jidava

Respect pentru oameni și cărți

În sud-estul provinciei Dacia, de-a lungul Oltului, romanii au construit o graniță fortificată cu ziduri, caestre și turnuri de veghe, numită *limes transalutanus*. Unul dintre caestrele care s-au păstrat până astăzi este cel de la **Jidava** (sau Jidova), în apropierea orașului Câmpulung Muscel. Se pot vedea zidurile și turnurile de apărare (reconstituite), urmele locuințelor soldaților și ale ofițerilor, căile și porțile de acces în castru.

Scut și sulițe romane

Cum își încălzeau romanii locuințele iarna?

Iată cum: cu ajutorul unei construcții ingenioase, de încălzire prin podea, care se numea *hypocaustum* (hipocaust). Focul, făcut într-o vatră specială, încălzea aerul, iar acesta circula în spațiul aflat sub podeaua locuinței, menținând o temperatură plăcută în fiecare cameră!

La Jidava poți studia unul dintre puținele sisteme hipocaust din Europa, păstrate până azi.

Hipocaustul de la Jidava

Jidava. Zidul de apărare

Tropaeum Traiani și monumentul său celebru

În sudul Dobrogei de azi, romanii au construit Tropaeum Traiani (azi în comuna Adamclisi, jud. Constanța), care a fost, în Antichitate, cel mai mare oraș roman din această regiune. Zidurile puternice din piatră, urmele sanctualelor și ale cartierelor de locuințe au rezistat până în zilele noastre.

Tot aici se află monumentul (azi, reconstituit) ridicat, din ordinul împăratului Traian, în cinstea soldaților romani care au luptat cu dacii.

Monumentul Tropaeum Traiani, Adamclisi

